

MUZIEKTHEATER ★★★★★☆

Maarten Heijmans zet een heerlijke Mackie Messer neer in een gedurfde bewerking van de 'Dreigroschenoper'

In Servé Hermans' versie van de beroemde opera uit 1928 ligt de nadruk op een komische speelstijl. Soms mis je het schuim en de vuiligheid van de straat, maar het slotbeeld is prachtig en krachtig.

Maarten Heijmans, Kikki Geron en Lucie van Ree in de 'Dreigroschenoper' Joost Milde

Annette Embrechts

schrijft voor de Volkskrant over dans en (circus)theater.

16 november 2025, 18:39

Bewaren

Delen

Mackie Messer, de grootste bandiet van Londen, komt op in een golfkarretje, uitbundig versierd met goudkleurige franjes. Terwijl hij iedereen om hem heen – van prostitué tot hoofdagent – met zijn

golfstick bespeelt én voor zijn karretje spant, doet hij natuurlijk denken aan een ander oppermachtig baasje... wereldgeboefte zo je wilt.

Het staat de toeschouwer vrij deze lichtvoetige speldenprikken naar de actualiteit tijdens deze komische mix van muziek, theater en opera zo te interpreteren. In ieder geval staat de boodschap van de beroemde *Dreigroschenoper* (1928) van Kurt Weill en Bertolt Brecht een eeuw later, in deze versie door Opera Zuid en Toneelgroep Maastricht met Nederlandse dialogen en Duitse liederen, nog fier overeind: '*Erst kommt das Fressen, dann kommt die Moral.*'

In een hyperkapitalistische samenleving regeert het opportunisme en denkt iedereen eerst en vooral aan zichzelf. De socialistische schrijver Brecht baseerde zich weer op een driehonderd jaar oud libretto: *The Beggar's Oper* (1728) van John Gay. Samen met Elisabeth Hauptmann bewerkte Brecht dat tot kritisch muziektheater. Weill componeerde er eind jaren twintig de beroemd geworden muziek bij. Lieder en 'sprechgezangen' die juist niet als opera gezongen moeten worden. Eerder als bijtende pastiche.

De rollen omgedraaid

Regisseur Servé Hermans draait in deze nieuwe samenwerking de rollen gedurfd om: waar het origineel door één zanger en een bonte groep acteurs wordt vertolkt, kiest hij voor één acteur plus 25 operazangers en koorleden. Bovendien zet hij nadrukkelijk in op een komische speelstijl in feestelijk felle kleuren – overal duiken glitters en guirlandes op. Zangers klappen dubbel, meppen met tasjes, jammeren krokodillentranen of zijgen als marionettenpoppen in elkaar.

Vanaf moment één speelt Heijmans op de lach van het publiek. Joost Milde

Acteur Maarten Heijmans (die aan het eind van de tournee vervangen wordt door bariton Michael Wilmering) zet een heerlijke Mackie Messer neer. Hij mimet en schmiert, dwingt en zuigt en jaagt zijn kersverse vrouw tijdens de eerste huwelijksnacht letterlijk op de kast. Vanaf moment één speelt Heijmans bovendien op de lach van het publiek.

Als zanger houdt hij zich aardig staande, al moet het orkest (deels zichtbaar tegen de achterwand) zich inhouden, wanneer hij wat zachter de hoogte in klimt. Naast hem halen de zangers een enkele keer nog te gepolijst en operatesk uit. En niet iedereen haalt begrijpelijker wijs het hoge acteerniveau, dat Heijmans zo losjes uit zijn mouw schudt. Toch doen Huub Claessens en Lien Haegeman het prima als brute bazen van een bedelaarsbende en grotesk jeremiërende ouders van de dwarse Polly Peachum (Maartje Rammeloo) die valt voor de boevenleider. Rammeloo heeft een grappige timing als een van de liefjes van Mackie Messer, evenals de andere 'greppeldellen' op hakken en laklaarzen.

Soms mis je een beetje het schuim en de vuiligheid van de straat. Maar wanneer het allemaal net te bont en kluchtig dreigt te

worden, tussen dat verrijdbare stel toneelgordijnen in, trekt Moritatensänger Kikki Géron iedereen weer bij de Brechtiaanse les. Het slotbeeld is prachtig en krachtig – iedereen kijkt toe hoe zij de moraal van dit episch theater muzikaal samenvat. En die golfstick, die blijft toch als een visgraatje in je keel steken.

DIE DREIGROSCHENOPER

Muziektheater

★★★★☆

Door Opera Zuid en Toneelgroep Maastricht i.s.m. Theater aan het Vrijthof, Philzuid en Parkstad Limburg Theaters. Tekst Bertolt Brecht (i.s.m. Elisabeth Hauptmann; vertaling Ludo Costongs). Muziek Kurt Weill. Regie Servé Hermans. Muzikale leiding Enrico Delamboye. Muzikale uitvoering Philzuid en Theaterkoor Opera Zuid.

14/11, Theater aan het Vrijthof, Maastricht. Tournee t/m 14/12.